

מסורת הש"ס

א) וְנִשְׁלַח מַנְחֵם: (ג) וְנִשְׁלַח מֶהָ. וְשִׁנְיָא, א) וְנִשְׁיַן מוֹסְפוֹת סוּטָה יַי: ד"ה ר' יהודה; ד) יִלַּךְ בְּרֶגֶל, ס) פִּסְחִים עָה, ט) פִּסְחִים עָה, ק)מָן לָהּ. שְׁבַת קִינֵי: (ו) וְנִשְׁלַח מַנְחֵם: ח) לַעֲלֵי מֶה. כְּמוֹת לֹא: פִּסְחִים עָה, וְסוּטָה ח: ב"ק נא; ט) וְיִלַּךְ אֶלְעֹזֶר:

תורה אור השלם

- ובת איש בהן כי תחיל לזנות את אביה היא מחללת באש תשרף: ויקרא כא ט
- את מחתות החטאים האלה בנפשותם ויעשו אותם רקיעי פחדים צפוי למזבח כי הקריבם לפני ה' ויקדשו ויהיו לאות לבני ישראל:
- במדבר יג ג בתנפי לעגי מעוג חרק עלי עינמו:

- ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם ויזנוהו לפני ה': ויקרא י ב
- לא תקם ולא תטור את בני עמך ואהבת לרעך כמוך אני ה':
- ויקרא יט יח

גיליון הש"ס

תוס' ד"ה ההיא וכו' וא"ת הא מפרשין ה' פיש' עיין משבות מעיל דקדק סי' מה:

לעזי רש"י

טיגלי"ש. מלחקים.

מוסף רש"י

נגמור הדין. למוצה (לעזיל חב). היה גבורה שתי קובמות. ומפילו משס לארץ (לעזיל חח). פתילה של אבר. ממכו וורקו למוך פיו (פסחים עה). מפרים הנשרפים. פר העלם דבר של כבוד ופר כהן משיח. שאין נחלקו אלם שרפין כדמתי והלוא את כל הפר אל מחוץ למתנה וגוי' (לעזיל חב).

האי אס אציה. מאי דריש ציה: **מאי** זו. אהיכא קאי: **בתנב' משקעין אסו**. שלא יתהפך אנה ואנה ותפול הפתילה על צשרו במחוך: **קשה לפוך הרכה**. כורכין סודר קשה למוך הרכה מפני שהרכה אינה חונקת לפחות פיו והקשה מחצל את גרונו ומנוולתו לפיכך קשה מצפנים לחנוק ורכה במחוך להגין: **ומדליק אס הפתילה**. בגמרא מפרש פתילה של אבר: **מדליק. ממין: וחומרם אס בני מעיו**. לשון חמרמרו מעי (איכה ג) כוולת: **רבי יהודה אומר**. אין חונקין אותו בסודרין דאף הוא אס היה מת צידס ע"י חניקתם קודם זריקת הפתילה לא היו מקיימין מלות שריפה. אף הוא ליטגל צעלמא הוא כלומר אס יחניקוהו אף הוא ימות צידס ואין זו שריפה: **צנצס**. טגלי"ש צלע"ז: **לא היה צ"ד של אסו שעה בך**. לדוקין היו שאין להם ג"ש אלא קרא כמשמעו: **גב' מנא לן**. דכי האי גוונא שריפה היא דקאמר רחמנא: **אסיא שריפה שריפה**. כתיב הכא (ויקרא כא) צאש תשרף וכתיב התם (במדבר יז) אשר הקריצו השרופים מה להלן גוף קיים ולקמן פריך מנא לן: **מצני אהרן**. דכתיב צבו (ויקרא י) יצבו את

השריפה: **מנא לן**. דעדת קרח הכי הוו: **ננפשוס**. ולא בגופס: **שריפה ממש**. הלכך על כרחיך לא מצי למילף גוף קיים מהתם. ולקמן פריך ותהוי שריפה ממש ויליף שריפת צית דין מיניה ותהוי ממש: **על עסקי ננפשוס**. על חנופת אכילה ושתיה הנכנסת בנפשוס: **בחנפי ננפשו מעוג**. צבציל חנופה של לגימות מעוג שהאכלס והשקס קרח לעדמו ומתחצרו עמו חרק עלי וגוי'. מעוג לשון דבר הנאכל כדכתיב (מ"א יז) צאלמנה הנרפית שאמרה לאליהו חי ה' אלהיך אס יש לי מעוג: **מנא ממש**. אף הגוף אכל מצפנים התחילה שריפתו ושרפה והלכה עצמות וצשר: **והא כתיב ותאכל אסו**. דמשמע מיעוט אסו ולא דבר אחר ואס הכל נשרף מאי קא ממעט. ומשני אסו ולא צגדיהס: **שן אדם חוטא נשמה פיגול**. אדם מאדס חוטא מחוטא נטילת נשמה מנטילת נשמה אכל שריפת פרים אין צהס נטילת נשמה שכבר הן נשחטין: **פיגול**. דבר שאין צו פיגול מדבר שאין צו פיגול: **מכשיר**. שריפת צ"ד מכשיר הכשר מלות המקוס וכן פרים הנשרפים אכל שריפה דהני לאו צידי אדם הוה שיקיימו צהס מלות המקוס: **ולדורות**. דבר הנוהג לדורות מדבר הנוהג לדורות: **ופרכין מאן דיליף מעדס קדח מ"ט לא יליף מצני אהרן משוס דקסבר שריפה ממש הואי וסהוי שריפה ממש וניליף שריפס צ"ד מיניה**.

לשריפה ממש דהוה ליה אדם מאדס שאינה קרויה שריפה: **ואי**. צעי לקיומי ואהצת לרעך כמוך אפיש ליה חצילי זמורות: **לעגל**. מהר: **קמ"ג**. ג"ש דמיקריא נמי שריפה והשתא דליה מיקריא שריפה צבור אותה לו מדרב נחמן: **וכבר** היו. אידי דאיירי צצני אהרן תנא ליה הכא לאשמעינן דצבציל שהיו מצקשים שררה ורבנות מתו: **נפישו גמלי סבי דטועיני משכי דהוגי**. הרכה גמלים זקנים שטעוניס עורות גמלים יונקין שמתו. צכרי מדין ועיפה (שעיה ס) מתרגמינן דהוגי. צכרה קלה

האי א אביה היא מחללת מאי דריש ביה מבעי ליה לכדתניא היה רבי מאיר אומר מה ת"ל את אביה היא מחללת שאם היו נוהגין בו קודש נוהגין בו חול כבוד נוהגין בו בזיון אומרין ארור שזו ילד ארור שזו גידל ארור שיצא זו מחלציו אמר רב אשי כמאן קרינן רשיעא בר רשיעא ואפי' לרשיעא בר צדיקא כמאן כהאי תנא: **זו מצות הנסקלין**: **מאי תנא דקתני זו מצות הנסקלין משום דתנא** ⁶**נגמר הדין מוציאין אותו לסקלו** ⁷**בית הסקילה היה גבוה שתי קומות ואידי דקא בעי למיתנא מצות הנשרפין תנא נמי זו מצות הנסקלין: **בתנב' אמצות הנשרפין****

היו משקעין אותו בובל עד ארכובותיו ונותנין סודר קשה לתוך הרכה וכורך על צוארו זה מושך אצלו וזה מושך אצלו עד שפותה את פיו ומדליק את הפתילה וזורקה לתוך פיו ויורדת לתוך מעיו וחומרת את בני מעיו ר' יהודה אומר אף הוא אם מת בידם לא היו מקיימין בו מצות שריפה אלא פותח את פיו ⁸**בצבת שלא בטובתו ומדליק את הפתילה וזורקה לתוך פיו ויורדת לתוך מעיו וחומרת את בני מעיו אמר רבי אלעזר** ⁹**(בן) צדוק מעשה בבת כהן אחת שזינתה והקיפוח חבילי זמורות ושרפוח אמרו** ¹⁰**לו מפני שלא היה בית דין של אותה שעה בקי: **גב' מאי פתילה**** ¹¹**אמר רב מתנה פתילה של אבר מנא לן אתיא שריפה שריפה מעדת קרח מה להלן שריפת נשמה וגוף קיים אף כאן שריפת נשמה וגוף קיים רבי אלעזר אמר** ¹²**אתיא שריפה שריפה מבני אהרן מה להלן שריפת נשמה וגוף קיים אף כאן שריפת נשמה וגוף קיים אף כאן שריפת נשמה וגוף קיים דכתיב** ¹³**ואת מחתות החטאים האלה בנפשותם שנתחייבו שריפה על עסקי נפשותם כדריש לקיש דאמר ריש לקיש מאי דכתיב** ¹⁴**בחנפי לעגי מעוג חרק עלי שנימו בשביל חנופה שהחניפו לקרח על עסקי לגימה חרק עליהן שר של גיהנם שניו ומאן דיליף מבני אהרן מנא ליה דכתי' וימותו לפני ה' כעין מיתה ואידך ההוא שריפה ממש הואי ומאי דכתיב** ¹⁵**וימותו דאתחיל בהו מגואי כעין מיתה דתניא אבא יוסי בן דוסתאי אומר שני חומין של אש יצאו מבית קודש הקדשים ונחלקו לארבע ונכנסו שנים בחוטמנו של זה ושנים בחוטמנו של זה ושרפום והכתיב** ¹⁶**ותאכל אותם אותם ולא בגדיהם וניליף** ¹⁷**מפרים הנשרפים מה להלן שריפה ממש אף כאן שריפה ממש מסתברא מאדם הוה ליה למילף שכך אדם חוטא נשמה פיגול אדרבה מפרים הנשרפים הוה ליה למילף שכך מכשיר לדורות הנך נפישין מאן דיליף מעדת קרח מאי טעמא לא יליף מבני אהרן ההוא שריפה ממש הואי וניליף מינא** ¹⁸**אמר רב נחמן אמר רב אבוח אמר קרא** ¹⁹**ואהבת לרעך כמוך ברור לו מיתה יפה וכי מאחר דאיכא דרב נחמן גזרה שוה למה לי אי לאו גזרה שוה הוה אמינא שריפת נשמה וגוף קיים לאו שריפה היא כלל ואי משום ואהבת לרעך כמוך לפיש ליה חבילי זמורות כי היכי דלישרוף לעגל קמ"ל: וכבר היו משה ואהרן מהלכין בדרך וגדב ואביהוא מהלכין אחריהן וכל ישראל אחריהן אמר לו גדב לאביהוא אימתי ימותו שני זקנים הללו ואני ואתה נגהיג את הדור אמר להן הקב"ה הנראה מי קובר את מי אמר רב פפא היינו דאמרי אינשי נפישו גמלי סבי דטעיני משכי דהוגגי אמר רבי** ²⁰**(אליעזר) למה**

ארבע מיתות פרק שביעי סנהדרין

נב.

ההיא שריפה ממש הואי. צת"כ איכא צ' צרייתות שניות סתם דפליגי מעיקרא קתני כייל היתם מיתמן שני חומין כו' ונשרף גופן וצגדיהן קיימין שנאמר ותנא אש מלפני ה' ותאכל אותם וימותו וצמר הכי גצי יצכו את השריפה קתני שריפת נשמה וגוף קיים ¹**וא"ת והא אמרי' צפ' הישן (סוכה**

דף כה: ושס) מיטאל ואללפן היו שנדחו לפסח שני ואי שריפה ממש הואי לא נטמאו ויש לומר דשלדן קיימת הוה כדאמר דהמפלת (מדה דף כו: מנ שנשרף ושלדו קיימת טמא:

אותם ולא בגדיהם. ואס תאמר והא כתיב (ויקרא י') וישאוס צכותנוס ויש לומר דלא ידעינא אס צכותנוס הנושאים או צכותנוס הנישאים:

וניירף מפרים הנשרפים. המ"ל ואהצת לרעך כמוך צבור **לשכן מכשיר**. מיתה **לז חשיד מכפר** כדאמר צפרק נגמר הדין (לעיל דף מנ):

הנך נפישו. ומשוס הכי לא קאמר הכא מכשיר ממכשיר עדיף כדאמרינן צפרק נגמר הדין (שס) א"נ מכשיר דהתם עדיף שזי הכשירו צקן וזה אדרבה נפסל צקן: טעם

לא היו מקיימין בו מצות שריפה אלא פותח את פיו ¹בצבת שלא בטובתו ומדליק את הפתילה וזורקה לתוך פיו ויורדת לתוך מעיו וחומרת את בני מעיו אמר רבי אלעזר ²(בן) צדוק מעשה בבת כהן אחת שזינתה והקיפוח חבילי זמורות ושרפוח אמרו³ לו מפני שלא היה בית דין של אותה שעה בקי: **גב' מאי פתילה** ⁴אמר רב מתנה פתילה של אבר מנא לן אתיא שריפה שריפה מעדת קרח מה להלן שריפת נשמה וגוף קיים אף כאן שריפת נשמה וגוף קיים רבי אלעזר אמר ⁵אתיא שריפה שריפה מבני אהרן מה להלן שריפת נשמה וגוף קיים אף כאן שריפת נשמה וגוף קיים דכתיב ⁶ואת מחתות החטאים האלה בנפשותם שנתחייבו שריפה על עסקי נפשותם כדריש לקיש דאמר ריש לקיש מאי דכתיב ⁷בחנפי לעגי מעוג חרק עלי שנימו בשביל חנופה שהחניפו לקרח על עסקי לגימה חרק עליהן שר של גיהנם שניו ומאן דיליף מבני אהרן מנא ליה דכתי' וימותו לפני ה' כעין מיתה ואידך ההוא שריפה ממש הואי ומאי דכתיב ⁸וימותו דאתחיל בהו מגואי כעין מיתה דתניא אבא יוסי בן דוסתאי אומר שני חומין של אש יצאו מבית קודש הקדשים ונחלקו לארבע ונכנסו שנים בחוטמנו של זה ושנים בחוטמנו של זה ושרפום והכתיב ⁹ותאכל אותם אותם ולא בגדיהם וניליף ¹⁰מפרים הנשרפים מה להלן שריפה ממש אף כאן שריפה ממש מסתברא מאדם הוה ליה למילף שכך אדם חוטא נשמה פיגול אדרבה מפרים הנשרפים הוה ליה למילף שכך מכשיר לדורות הנך נפישין מאן דיליף מעדת קרח מאי טעמא לא יליף מבני אהרן ההוא שריפה ממש הואי וניליף מינא ¹¹אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוח אמר קרא ¹²ואהבת לרעך כמוך ברור לו מיתה יפה וכי מאחר דאיכא דרב נחמן גזרה שוה למה לי אי לאו גזרה שוה הוה אמינא שריפת נשמה וגוף קיים לאו שריפה היא כלל ואי משום ואהבת לרעך כמוך לפיש ליה חבילי זמורות כי היכי דלישרוף לעגל קמ"ל: וכבר היו משה ואהרן מהלכין בדרך וגדב ואביהוא מהלכין אחריהן וכל ישראל אחריהן אמר לו גדב לאביהוא אימתי ימותו שני זקנים הללו ואני ואתה נגהיג את הדור אמר להן הקב"ה הנראה מי קובר את מי אמר רב פפא היינו דאמרי אינשי נפישו גמלי סבי דטעיני משכי דהוגגי אמר רבי ¹³(אליעזר) **למה**

לשריפה ממש דהוה ליה אדם מאדס שאינה קרויה שריפה: **ואי**. צעי לקיומי ואהצת לרעך כמוך אפיש ליה חצילי זמורות: **לעגל**. מהר: **קמ"ג**. ג"ש דמיקריא נמי שריפה והשתא דליה מיקריא שריפה צבור אותה לו מדרב נחמן: **וכבר** היו. אידי דאיירי צצני אהרן תנא ליה הכא לאשמעינן דצבציל שהיו מצקשים שררה ורבנות מתו: **נפישו גמלי סבי דטועיני משכי דהוגי**. הרכה גמלים זקנים שטעוניס עורות גמלים יונקין שמתו. צכרי מדין ועיפה (שעיה ס) מתרגמינן דהוגי. צכרה קלה

כמו שפירשנו למעלה. ושניהן נוהגין לדורות לאפוקי תני ששריפתן בעזרה היא ואינם לא מכפרין ולא מכשירין ואינן נוהגין לדורות דמאי דהוה הוה ושניהן הנך נפישן אלו שנים וגו' א' ולתרווייהו חד שריפת נשמה וחד שריפה ממש מאי טעמא ילפי משריפת נשמה נילפו משריפה ממש. אמר רב נחמן אמר קרא ואהבת לרעך כמוך ברור לו מיתה יפה. וזו היא פתילה של אבר: **פ'** לעגל. מהרה: וכבר היו משה ואהרן מהלכין וגדב ואביהוא באין אחריהן ואמרו זה לזה מתי ימותו שני זקנים הללו ואנו שנינו נגהיג הדור והקב"ה אומר עתה תראו מי קובר את מי והיינו דאמרי אינשי נפישו גמלי סבי דטעיני משכי מהוגגי פ' רבים גמלים זקנים נושאים עורות של

בג א מיי' פט"ו מהל' סנהדרין הלכה ג סגנו עשן קיב:

רבינו חננאל

דריש ביה הכי לפי שמצינו שחלק הכתוב בכהנים וזכרים בין תמימים לבעלי מומים יכול נחלק בכותיהם ואם יש בהן מום נפסלו מן הכהונה ודינם כדין בנות ישראל ת"ל בת ובת ואפילו שיש בהן מומין בנות הן הן: **גנ' ו'** ירמיה מה ת"ל את אביה היא מחללת שאם היו נוהגים בו קדש נוהגין בו חול היו נוהגין בו כבוד נוהגין בו כיון. אומרין ארור שוה ילד ארור שוה גידל ארור שוה יצא מחלציו. אמר רב אשי כמאן קרינן רשיעא בר רשיעא ואפילו לרשיעא בר צדיקא כמאן כי האי תנא ור' ישמעאל נמי כהאי תנא סבירא ליה: כיון דתנא נגמר הדין מוציאין אותו לסקילה הו' עניינא דנסקל תני נגמין הכא זו מצות הנסקלין והדר תני מצות הנשרפין [במצות הנשרפין] היו משקעין אותו בובל עד ארכובותיו כו' עד ומדליק פתילה וזורקה לתוך פיו ויורדת לתומרת את בני מעיו מאי פתילה רב מתנה אמר פתילה של אבר יליף שריפה שריפה מעדת קרח. דכתיב בעדת קרח את מחתות החטאים האלה בנפשותם כלומר מגופה של מחתה ושופה נשמתם שריפת נפש ובשר קיים אף הכא בעינן שריפת נפש וגוף קיים והיא פתילה של אבר. ר' אלעזר אמר שריפת דעת קרח שריפת גוף נמי הואי אלא שריפה שריפה מבני אהרן יליפין דכתיב בהו וימותו לפני ה' שריפתן כעין מיתה הואי מה מיתה נטילת נשמה וגוף קיים אף שריפת בני אהרן נטילת נשמה וגוף קיים ותרוייהו את להו פתילה של אבר. ובר מתנה אומר בני אהרן שריפת גוף הכא יוסי בן דוסתאי דתני שני חומי אש יצאו מבית קדשי הקדשים ונחלקו לארבעה ונכנסו ב' בחוטמנו של זה וב' בחוטמנו של זה ושרפום ואקשינן והא כתיב ותאכל אותם כלומר ותאכל אותם אכילה (מכחוך) משמע ושנינן אותם ולא בגדיהם. ומפני מה לא למדו שרפה שריפה מפרים הנשרפין דבעינן דומין הלומדין מן המלמדין וכך הוא הדין. וילפי אדם מאדס שכן הנהיג אדם ועדת קרח או בני אהרן כולן אדם. וכולן חוטאין וככולן איבוד נשמה בלבד. ואין בהן תורת פיגול לאפוקי פרים הנשרפים שאין בני אדם ואין נשרפין בשביל שחטאו ובשרם הוא הנשרף ולא נשמתן והן נעשין פיגול אדרבה מפרים הנשרפים הוה ליה למילף שכך שניהן הפרים והנהיג חוץ לעזרה שריפתם ושניהן מכשירין